

Motion till riksdagen 2020/21:456

av **Kerstin Lundgren (C)**

Samlat grepp för det lokala brottsförebyggande arbetet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommunerna bör ha en avgörande roll i det lokala trygghetsarbetet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt ge kommunerna ett ansvar i lag för det brottsförebyggande arbetet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydliggöra ett kommunalt ansvar för en samlad funktion för stöd till brottsdrabbade och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Alla brott sker lokalt, och många av dem kan förebyggas lokalt. Därför är de lokala aktörerna helt avgörande för att vi ska ha ett effektivt brottsförebyggande arbete i hela landet.

Ofta hänvisas till att polisen har ett brottsförebyggande ansvar. Det är förstås riktigt, och viktigt, att polisen ska finnas närvarande lokalt för att förebygga brott.

Det lokala arbetet för trygghet kan dock inte bara vara polisens uppgift. Om vårt mål är att skapa trygghet i alla våra stadsdelar och kommuner, så krävs också att alla kommuner tar ett ansvar för att samordna och leda det brottsförebyggande arbetet. Kommunen har en närvaro i lokalsamhället som ingen annan myndighet har.

”Allas vårt ansvar” kallades det brottsförebyggande program som jobbades fram under 1990-talet (Ds 1996:59). Det var ett försök att ta ett samtal grepp om brottsförebyggande frågor och som bidrog till att många kommuner har bildat lokala brottsförebyggande råd. Trots detta har det visat sig att ambitionsnivåerna hos kommunerna ser väldigt olika ut.

Regeringen har tillkallat en särskild utredare med uppdrag att till 15 juni 2021 ta fram förslag om hur ett lagstadgat kommunalt ansvar för det brottsförebyggande arbetet bör utformas och vilka verksamheter som bör omfattas av ett sådant ansvar samt lämna förslag som bidrar till att kommunerna på ett effektivt sätt kan fullgöra sitt ansvar för det brottsförebyggande arbetet.

Det är gott och väl men det innebär att vi först nära 2023 kan se lagförslag träda i kraft. Med den utveckling vi nu ser är det hög tid att påskynda arbetet för att ta ett samlat grepp om det lokala brottsförebyggande arbetet.

Den organiserade brottsligheten hotar människors frihet och hör till de trygghetsproblem som växer allra snabbast. Allt tyder på att det nu behövs starkare insatser mot denna brottslighet, och att hela lokalsamhället behöver involveras om vi också ska kunna motverka nyrekryteringen.

Socialtjänstlagen föreskriver idag att kommunerna genom socialnämnden ansvarar för arbetet mot missbruk, samt för stöd till brottsoffer. Gällande missbruk har de flesta kommuner idag ett utvecklat arbete. Samma sak gäller dock inte för livsstilskriminella, eller återfallsförbrytare, varför det har varit svårt att utveckla avhopparverksamheter med fokus på kriminella nätverk i landets kommuner. Det är ett exempel på när ansvarsgränserna är otydliga, och faktum är att detta gäller generellt för det brottsförebyggande arbetet.

Därför bör ett förtydligande i lagstiftningen ske så att kommunerna får ett ansvar för det brottsförebyggande arbetet. Utgångspunkten bör vara att kommunerna behöver utveckla detta arbete, samtidigt som hänsyn bör tas till att identifiera målgrupper som socialnämnden idag inte arbetar med. Ansvaret för kommunen att samverka med Polismyndigheten bör förtydligas.

Vad gäller brottsofferstöd är flera aktörer inblandade. Såväl kommunen som frivilligorganisationer gör viktiga insatser, men för en brottsdrabbad kan det vara svårt att snabbt få en överblick över det stöd som finns att få. Därför finns en risk att vissa grupper av brottsdrabbade idag faller mellan stolarna, eftersom ingen har en helhetssyn. Kommunerna ska ges i ansvar att ytterligare underlätta för alla brottsdrabbade. Ett samlat centrum för brottsdrabbade, som en tydlig väg in till stöd, skulle kunna fylla de luckor som finns idag.

Kerstin Lundgren (C)